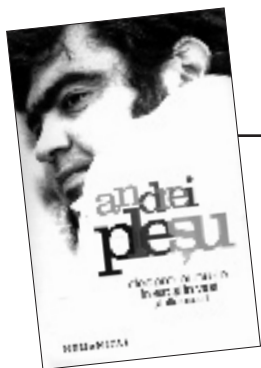

Andrei PLEȘU

Despre bucurie în Est și în Vest

Pierre DRIEU la ROCHELLE

Belukia

EMILIAN GALAICU-PĂUN

 ra stelară a României pare să fi sunat – în acordurile imnului european, *Odă bucuriei* – nu la 1 ianuarie 2007, ci... la ultimul Târg de Carte „Gaudeamus”, când cel mai vândut titlu a fost chiar *Despre bucurie în Est și în Vest*, de Andrei Pleșu, Humanitas, 2006. Ca și cum cititorul român s-ar fi grăbit să-și ia rămas-bun de la *bucuriile simple* ale esticului, pentru a le îmbrățișa – cu acte în regulă, dar și cu parafă! – pe cele *firești* ale occidentalului.

Cele patru conferințe ce alcătuiesc volumul, altminteri tusp patru ținute în Vest în ultimii 5 ani, constituie un soi de divan al omului recent cu (stafia?) omului nou pe teme la zi – Despre bucurie în Est și în Vest; Despre elite în Est și Vest; Toleranța și intolerabilul. Criza unui concept; Ideologiile între ridicol și subversiune. Nu subiectele ca atare fac sarea și piperul cărții, ci inimitabilul rafinament cu care Andrei Pleșu știe să combine scriitura savantă cu dezinvoltura unui stat la taclale. Astfel, alături de definiții antologice de genul: „Comunismul este o teorie a luptei de clasă, dar o practică a uzurpării elitelor”, o frază ca aceasta îți descrețește fruntea asemenea unui bun banc politic, pe vremea Împușcatului: „În România, unde a avea o mașină de scris devenise o potențială infracțiune, n-a existat decât un singur samizdat: samizdatul alimentației clandestine”.

În fine, mă cutremur și eu la gândul că „S-ar putea (...) ca tot ce ne vine, ca exigență, din Vest, să vină prea devreme, după ce decenii întregi am trăit cu gândul că ruptura de comunism, dacă se va produce, ar putea să vină prea târziu...”. Cum ar fi: unii cu nevoile și neamul, alții cu bucuria – în Est și în Vest. Gaudeamus!

„Între o idee și o sabie e aceeași distanță ca între o fecioară care crede că-și îndrăgește starea și o femeie împlinită care-o îndrăgește pe-a ei.” Cine-i în stare să dea o asemenea frază, cu certitudine nu doar citește, ci și... scrie în inima femeilor. Se numește Pierre Drieu la Rochelle, este unul dintre numele de referință ale literaturii franceze din secolul al XX-lea, și a fost, sub Ocupație, vârful de lance al intelectualilor colaboraționiști – rușine pe care o spală cu sânge, în martie '45.

De-o frumusețe exotică ce descinde parcă direct din *O mie și una de nopți*, *Belukia* (Cartier, 2007), este romanul în care Drieu la Rochelle intră literalmente sub pielea personajului feminin, soția iubită a prințului Mansur, dar și cea dintâi mondenă a Bagdadului. Încă din primele rânduri, aceasta tocmai își părăsește într-ascuns haremul, pentru a ajunge în brațele lui Hassib, a cărui gură – observă Belukia – „era marcată de un gust aparte pentru iubirea femeilor”. Urmează... Să nu ne grăbim, totuși. Cum nu se pripește nici autorul să-și arunce eroii în... luptă: „Complici, renunțau în seara aceea la plăceri pentru ca, în seara următoare, să le regăsească la fel de tinere ca odinioară. Cultivau uneori asemenea ascetisme care le înteteau pofta neostoită și grea care i-ar fi putut zdrobi pe unul de celălalt”. Abia de-aici încolo se umblă la nuanțe: „Ea își dădu atunci seama că plăcerea culeasă de peste tot în același timp are un tăiș care rănește și ucide iubirea”. O adevărată negare-a negației: „Cuprinsă de cutremurătoare păreri de rău, descoperi că voluptatea pe care iubirea acestui bărbat i-o dezvăluia (...) depășea toate plăcerile”. Peste nici 120 de pagini, ea îi întinde pumnalul, iar naratorul va relata sec: „Priviră cele două tăișuri (...). Imensa neputință a iubirii făcuse să se ivească moartea în adâncul ochilor lor”.

Toate acestea pe când, în Bagdad, se mai murea din dragoste...